

Тема 1

Предмет на правните науки. Правното явление и неговото съдържание.

Най-общо казано, предмет на всяка наука е съответния дял от обективната действителност, който представлява главния обект на изследване на дадена наука.

Обект на науката са всички средства, които тя използва, които не произлизат от конкретния дял от обективната действителност, но са свързани с него и по един или друг начин допринасят за неговото изучаване.

Съществуват различни теории за предмета на правната наука:

1. *Догматични теории* (Ханс Келзен и Елинек) – Според Келзен, предмет на правната наука е особената причинност, различна от природната и социалната причинности, която правото привнася в обществото. Тази теория се нарича формален монизъм. Според него предмет на правото не е правното явление като обществена реалност създадена от приложението на правната норма, а е *правната норма в нейното абстрактно, идейно съдържание*. Според Елинек, предмет на правото са *правните понятия*, това, как трябва да бъде осмислена съвкупност правни норми така, че да представляват органическо единство.

Според Венелин Ганев, предмет на правото е това, което той нарича *интегрално правно явление*. В съдържанието му, според Ганев са включени следните елементи: субекти на правото, юридически факти, правни последици и правни норми (не в нейното абстрактно съдържание, а в нейното конкретно психологическо преживяване).

1. *социологически теории* – представителите на този подход, напускат догматиката и изхождат от извънправни категории. Те се опитват да отговорят на няколко типа въпроси:

а) за произхода на правото – възникване и етапи

б) правната ефективност

в) справедливост и морална обусловеност на правото

г) аналитична юриспунденция – предмет на правната наука е достигне способността да предскаже решението на съдиите по делото

1. *синтетични теории за обект на правната наука* – те представляват опит да бъдат съединени социологическите и догматическите теории. Обект е:

а) правната догма (текста на правото)

б) похватите и методите на практическата юриспунденция

в) най-общи закономерности на възникване и развитие на правното явление

1. обект на правната наука е механизма на правното регулиране. Този механизъм включва три компонента:

а) съвкупност от правни норми или цялото действащо законодателство

б) правни отношения

в) действията на субектите на правото по изпълненията на правата и задълженията

Тема 2

Методи на правната наука

Под метод се разбира:

1. начин за постигане на поставена цел
2. самото движение към въпросната цел
3. средствата, чрез които се постига тази цел

Средства, чрез които правната наука изучава своя обект:

1. Теоретичен метод – предварителни знания почерпени от по-общи науки и най-вече от философията. Включва основни закони на философията и основни категории на философията. По отношение на основните закони, това е диалектиката (Хегел – средата на XIX век):

a) закон за единството и борбата на противоположностите, по силата на който всеки природен или социален обект се намира в състояние на динамично равновесие

b) закон за преминаване на натрупаните количествени праотиворечия в ново качество

c) закон за отрицание на отрицанието, по силата на който всяко едно развитие има формата на спирала

Категории на диалектиката:

a) индукция – представлява движение на мисълта от частните случаи към обобщение

b) дедукция – движение на мисълта от обобщеното към частното

c) закон за изключеното трето(едно явление или е правно или не е)

1. Социологически методи – събиране и анализиране факти породени от действието на правото

a) Данните от съдебната статистика

b) Административната статистика – данни засягащи различни аспекти от живота на хората

c) Изучаване на общественото мнение относно един или друг закон

1. исторически методи – посредством тях се проследява възникването и развитието на някакъв правен институт и неговите промени(напр., института на гражданството)

2. Сравнителноправни методи – чрез тях се сравнява състоянието на една правна система с друга

3. нормативни методи – те са две групи:

a) формално нормативни методи – различните нормативни

актове имат различна нормативна сила

.....

b) материално нормативни методи – създаване на правни понятия, групиране или систематизиране на правните норми в отрасли и институти

Тема 3

Теория на правото, отраслови науки....

Системата на правото има три категории правни науки:

1. Историко-теоретични

- a) теория на правото
- b) социология на правото
- c) философия на правото
- d) римско право
- e) история на правото

f) учение за държавата

1. Отраслови правни науки

a) публично правни

- конституционно право

- административно право и административен процес

- финансово право(вкл.:бюджет на правото, данъчно право, публичната част на банковото право, която урежда правомощията на държавната банка спрямо частните банки)

- полицейско и митническо право

b) частно право

- вещно право

- облигационно право

- семейно право

- наследствено право
- търговско право
- правен режим на конкуренцията
- патентно право
- авторско право
- с) процесуални
 - граждански процес
 - наказателен процес

1. приложни науки

- а) криминалистика
- б) криминология
- с) съдебна статистика

- d) съдебна медицина
- e) съдебна психология
- f) пенитенциарна психология (penitencio - изкупление)

ОТП – специална методология, спрямо отрасловите правни науки. Има три причини, поради които се налага да съществува тази методология:

1. Психическата и колективна природа на самото правно явление (психоколективна природа). Битието на правото е идеално, но то е част от общественото съзнание
2. Правните норми се намират в системност, т.е. те трябва да не си противоречат
3. Възможност на един юридически факт да поражда независими и несвързани по между си правни последици

Тема 4

Социология на правото, правна енциклопедия и правна философия

Правната енциклопедия представлява механичен сбор от знания, които нямат собствен предмет на изследване. Първите енциклопедии на правото са се появили още в Средновековието. Най-старата енциклопедия на правото (XIII в.) е дело на Дурантис. Тя съдържа извадки от грапа, наказателното, църковно и други права. През XIX век енциклопедия на правото има само в Германия. През 1885 г. Адолф Маркел написва поредната правна енциклопедия. Неин предмет не са всички правни знания, а само тези които са общи за цялата правна система. Това е първият истински учебник по ОТП. В момента, енциклопедии се четат в Германия и Швейцария.

Социология на правото

Социология е създадена от Кант през 1830 г. като основи на позитивната социология,

Кант формулира няколко принципа:

1. обществото е една цялостна органична система
2. предмет на социологията са социалните структури и взаимоотношенията между тях.
3. Кант подчертава, че обществените закони действат точно толкова обективно и безпристрастно, колкото и природните закони.

Социологията навлиза в правната наука в края на XIX век. Неин основател е Жордж Гурвич(?). Според него предмета на правната социология се състои от:

1. Отношенията между хората във връзка със създаването на един юридически факт
2. Правните отношения като проблем на междуличностното взаимодействие
3. Възникването, развитието и упадъкът на правото
4. Проблемите на моралната правна ефективност

Друг изтъкнат представител е Леон Петражински. Той създава психологическата теория за същността на правото. Според нея всяко правно отношение представлява една двустранна императивна емоция. Според него, при морала правните отношения са едностранно императивни.

Емил Дюркхайм създава криминологията като наука и по-точно учението за причините, които поражда престъпността, като нещо различно от наказателно право.

В момента, социологията на правото е разделена на две:

1. социология на правото, като дял от общата социология, която е насочила своите изследвания към правната област
2. Социология на правото, като дял на правната наука

Философия на правото

Под философия на правото се разбират две различни неща. Най-популярно е разбирането на ФП (1)то естествено право, т.е. като изследване на съществуващото право чрез критериите на морала и справедливостта

1. учение за методите на правото и учение за правните понятия
2. същността на правото
3. като дял на общата философия

Тема 5

Възникване на правото(доц. Георгиев)

Възникване на човечеството

1. първобитна среда
2. уседнал живот – наченки на земеделие и скотовъдство. Появява се разделението на труда. Родов строй – в началото матеренски, а после патриахален
3. племена и военно-племенни съюзи – войната и обществената организация

праисторически обичай – това е първата норма. Трябва да се прави разлика между инстинкт и правен обичай(1. инстинкта се предава генетически, а праисторическия обичай – не; 2. праисторическия обичай предполага наличието на абстрактно мислене, следователно и език; 3. праисторическия обичай се институционализира(жреци, шамани и пр.)). При 2 и 3 – религиозно право – то не бива да се бърка със съвременното право. Тое всеобщ нормативен регулатор. То е било изключително примитивно и до голяма степен фантастично. С него са се занимавали главно жреците(ордалия). Белези на това религиозно право: институциализирано, писано(“Книга на мъртвите”, “Стария завет”) право, чиито норми са съзнателно създадени. Религиозното право предполага съществуването на определени социални функции в обществото. Създават се касти(класи).

Десакрализиране на правото и превръщането му в светско право. Правото става логично.

Най-древните правни паметници в Египет са от XXV век пр.н.е. Това са “Книга на царете” и “Книга на мъртвите”. Като светски правен паметник – “Закона на Хамураби”(вавилонски владетел).

В Индия – XV в. пр.н.е. – упанитади – 12 книги, комбинация между право и религия; дело на бранинската религия, която е най-стара

В Древна Гърция – “Законали Солон” – изцяло светски

В Древния Рим – “Закон на 12-те таблици” – най-стария римски правен паметник

Библия – “Стария завет” – 10 божи заповеди в книга първа (“Битие”) от общо пет

Тема 6

Правна култура на древните гърци

В историята на Древна Гърция има три периода: 1. от IX до V век пр.н.е. – “Одисея”, “Илиада”, “Законали Солон”, “Законали Дракон”; 2. от V до II век пр.н.е. – съвпада с разцвета на атинската култура; 3. след II век пр.н.е. – период на елинизъм – Ал. Македонски – завоевания в Бл.Изток, Ср. Изток, Сев. Африка, Гърция и целия Балкански полуостров; Питагор – математик и универсалист – той първи определя правото като мяра за развенство и справедливост. Питагор е живял на о.Тасос;

Сократ(470-400г.пр.н.е.) – до нас не е достигнало нищо от писменото му творчество. Той основоположник на рационалистическата школа. Сократ определя законите като мяра за справедливост и добродетелност. Формулира понятието държава и държавна власт. Според него държавата трябва: 1. да защитава населението от военни врагове; 2. да поддържа общественя ред; 3. да поддържа общественя морал. Всичко което знаем за Сократ е от съчиненията на неговия ученик Платон. Той е живял от 420 до 350г.пр.н.е. и е основател на “академията”, която била закрыта от Юстиниан около 1000г.(?).

Творчеството на Платон е разделено на два етапа: 1. периода, в който пише своите “Диалози”(разговор между учител и ученик); 2. “За държавата”, “За законите” и “За справедливостта”; акропонорфизъм – политическа мисъл

Според Платон, в държавата има три касти: 1. Хора които се стремят към наука и познания. Това са философите; 2. хора, които се стремят към власт – войни; 3. хора, които ги влекат парите – търговци и занаятчии.

Според Платон, идеалната държава трябва да изглежда по следния начин: най-отгоре да бъдат учените, следвани от войните и най-отдолу да бъдат поставени занаятчиите. Ако на върха на пирамидата се качат войните, това ще означава че в държавата е на лице тимокрацията(военна диктатура), а ако властта е в ръцете на търговците формата на управление е олигархия.

Платон е яростен противник на демокрацията. Според него хората не са равни и всеки трябва да си знае мястото. Той дифинира правото като мяра за умерено насилие.

Аристотел(390-320г.пр.н.е.) – най-големия мислител на древността. Учител на Александър Македонски. Основни съчинения: “Атинска политика”, “Полития”, “Етика”. Аристотел е първият, който говори за два вида политика извън законите: дистрибутивна(разпределяща – законите които уреждат устройството на държавата) и изравняваща(проявява се в сделките).

Учения за държавната форма. Според Аристотел има три правилни форми, които могат да се изродят в три неправилни.

1. когато управлява едно лице и упражнява правилно царската власт □ когато не управлява добре(деспотия)
2. когато управляват знатните – аристокрация □ омпархия(неправилна)
3. когато управляват всички – полигархия □ демокрация(неправилна)

Полибий(около 1в.пр.н.е.) определя демокрацията като правилна форма, а охлокрацията като неправилна

Аристотел въвежда термина естествено право и волеустановено право

Епикур – основател на Епикурейската школа. Определя държавата като съюз на хора, които са поставени под дадена власт.

Римския философ Марк Тулий Цицерон – той е първия който въвежда термина република(res – нещо, publica - народ). Когато говорят за република мислителите не правят разлика между държава и общество. Цицерон юридизира понятието държава. Това е съюз от хора основаващ се върху съгласие по въпросите на правото. Цицерон изказва необходимостта от взаимно ограничаване между отделните държавни органи(консули, сенат и пр.). Според Цицерон, правото е разумно положение което изхожда от природата и се разпростира върху всички. Той призовава към изпълнение на задълженията, спазване на добродетелите и забрана на преступленията. Цицерон казва че закона трябва да бъде еднакъв за обикновения човек, за патриция и за императора.

Тема 5

Възникване на правото

Възникването на правото се свързва със източните държави – Египет, Вавилон и др.

Египет. В митологията на Египет съществуват две божества свързани с правото: Озирис – богът на справедливостта и бог Махат – свързан с правосъдието.

Египетската история има три етапа.

Обществена структура – египетското общество се дели на аристокрацията, включваща държавните чиновници и жеци, свободни селяни, живеещи в общини с колективна собственост (старейшините имат държавни функции в общините) и трета група – роби, които били главно военнопленници. Характерна черта на отношенията в египетското

общество е, т.нар. робство за дълг. Египет е родина на данъците, договорите за наем на земя. Направени са първите опити да се регламентира държавната тайна и отговорността на държавата. Заражда се, н.нар. “полиция”(отделна войска).

Египет не ни е оставил закон, в типичния смисъл на думата. “Книга на мъртвите” може да се разглежда условно, като правен паметник от онова време. Тя е написана като религиозно съчинение, но в нея се забелязват наченки на правни норми.

Египет оказва влияние върху ранната гръцка култура. Гърците заимстват “робството за дълг” и данъчната система.

Вавилон – появява се съсловното деление. Липсват ясни критерии за деленето на вавилонското общество. На “Законникът на Хамураби” се гледа като на първия закон(XVIIIв.пр.н.е.). той се състои от 282 текста, които преставляват разпоредби. До наши дни, от тях са запазени 247 текста, които са открити през XXв. от французи.

Анализ на законника:

В основата си той е записани обичаи. В него има уводна част обясняваща целите на закона(“...за да възпее законността в царството...”). във Вавилон възниква идеята че закона трябва да се спазва при условие че се знае неговия текст, т.е. той трябва да се разгласява по определен начин. Текста на Хамураби няма структурата на цялостен закон, липсват структурирани разпоредби. Не се прави разлика върху наказатено и наследствено право. закона регламентира сделките за земя, договора за заем и неговите обезпечения. Договорите се сключват в присъствието на свидетели. Личното обезпечение се гарантира с личността, т.е. срещу заема се поставя кредитирания или негов роднина, върху когото заемодателя има пълни права докато заемът не бъде върнат. Продацбат ана чужда вещь се наказва със смърт.

Мъжът е господар на семейството. Той има право да продава децата си. Жената има право на развод. Тя няма право на завещание. Всичко се наследява от мъжете. Основната част на законника е наказателна, като отговорността е колективна, а санкцията за повечето престъпления е смърт. Характерно за санкциите е и “възмездие”(каквото си причинил това ще изтърпиш).

За първи път се появява глобата като имуществена санкция. Наказателния процес е публичен, осъществява се чрез свидетели даващи показания. Процеса започва по инициатива на пострадалия; държавата не налага санкции по своя инициатива. За първи път в закона се прави разлика между престъпленията. Санкцията се съобразява с условията на деянието на престъпника.

Индия:

Обществото там е съсловно, т.е. правния статус на едно лице зависи от произхода на подителите му и принадлежността към определена група.

В индийското общество съществуват четири касти. Най–висша е тази на брахманите(жреците). Съществува силна секурализация на държавата. Най–нисша е кастата на шутрите(освободени роби без прво на собственост).

Индийското право е съсловно. Отношението на правистите зависи от кое съсловие е нарушителя. Между отделните касти не съществуват смесени отношения.

Законик на Ману – съдържа 2650 текста и 12 глави, като структурата му е римувани двустийния. Този законник е религиозно творение. Той не е създаден от държавата.

Законика на Ману освен правни норми съдържа морално–религиозни предписания. Ману е Бог – пряк родител на хората. Според автора му всяко прво има божествен произход, за това едионствено жреците(брахманите), можели да тълкуват закона.

Предвидените санкции за закононарушителите били жестоки. Наказанието се считало за полезно, то пречиствало душата. Ето защо наказвани били дори невинните. Санкцията била основно средство за управление.

В е най-детайлен в гражданската си част, в аргументацията на сделките. Продажбата на земя също е добре аргументиран закон. Въведен е принципа на възмездността(цена на имуществото). Съществува придобивна(?) давност (владееш ли имуществото, значи го придобиваш). Регламентира се раваянето на сделки поради измама. Регламентира се и заема. Кредиторът, решава дали да измъчва длъжника си, докато парите му се върнат. Неизплащането а парично задължение води до робство. Дългът се олихвява.

По отношение на семейното право, жената е собственост на мъжа. Тя няма завещание, нито право на развод. Жените наследяват имуществото на майката.

Прави разлика между леки и тежки престъпления. За първи път санкцията се определя в зависимост от това към коя каста принадлежи нарушителя. Най–строгата санкция за брахамите била публичното остригване, а за щутрите – смъртното наказание. Съществува и санкция като заклеймяването(удряне на печат върху челото), членовредителни санкции и пр.

Като цяло “Законника на Хамураби” има висока правна култура. Появява се клетвата в наказателния процес, като гаранция за истинност.

Древна Гърция. Характерно за нея е изборността на държавните органи. Премахва се дълговото робство(VIв.пр.н.е.). От голямо значение за развитето правото са реформите на Солон. Той въвежда имуществен ценз в държавата, т.е. за първи път се премахват аристократичните основания на заемане на държавни длъжности.

Реформи на Лиспен – въвежда се мандатността на държавните длъжности и териториалното делелние.

Перикъл пък е първия който продава държавни длъжности.

“Драконовите закони”(VIIв.пр.н.е.) – те предствляват записани обичаи, като санкциите предвиждани в тях са изключително сурови(най–лекото наказание е смърт). Премахва се родовата отговорност и се въвежда личната такава. Новост и е понятието неизбежна

самоотбрана. Регламентирана е подробно и съдебната процедура, като основното доказателство са речите на страните по делото. Всяка от страните се защитава сама, като обвинителят сам предлага санкцията, която да бъде наложена. Заседава се нощем, зад параван, като целта е да се постигне максимална безпристрастност и анонимност. Интересно е че липва процесуална принуда – съпрос на чест е за всеки призван да се яви в съда и да защити правата си. Драконовите закони са най-вече наказателни. В тях не се прави разлика между собственост и владение. В тях се описват заемните договори. Собствеността е притежание на съпруга, а при неговата смърт жената била длъжна да сключи брак с друг мъж от рода. Това не било нейно задължение предписано от някакъв закон, но било немислимо собствеността да излезе от рода.

Древния Рим. Причини и същност на правото. Според договорната теория, правото възниква като резултат от съзнателен човешки акт. То има съюзен характер(между управлявани и управляващи). Според теорията за насилието правото възниква като основа на насилието. Според икономическата теория правото възниква на определен етап от икономическото развитие.

Социално–нормативното регулиране има два етапа: доправно нормативно регулиране(предхождащи правото социални норми) и правно регулиране на обществените отношения. Първите социални правила са мононормите. Те не са ясно диференцирани, т.е. представляват един вид религиозно–правни норми. Те имат синкретичен характер(техен източник е Бог).

Съществуват три механизма за възникване на правните норми:

1. рецепция на обичай и трансформацията им в правни норми. Преди да бъде институционализиран обичаят е задължителен заради навика. Неговото спазване се приема за нещо нормално. Превърнат в правна норма обаче, гаранция за неговото изпълнение стават държавата и държавната принуда.

2. Съдебен или административен прецедент. Прецедента е решение на държавна институция, което веднъж поствено се прилага и в други подобни случаи.

3. Пряко нормотворчество – упълномощените държавни органи, със(или без) конкретен повод, създават правила за поведение(нормативен акт), които имат общо значение.

Теми 6 и 7

Древна Гърция. Правото се обвързва със справедливостта, за което е допринесъл Ариротел. Той формира първите възгледи за форма на държавата, за политическия характер на правото като средство за социално управление.

Векът на Перикъл. Атинската държава. По време на перикълското управление се въвеждат избори. Основен държавен орган е НС(еклезия). Втори държавен орган е съвета на 500-те, който има съвещателна функция. Съществуват почленни колегии, в чиито ръце е изпълнителната власт.

Други атински философи:

Талес – “Не прави това, което порицаваш у другите”

Пирагор – “Вастта на Боговете съдейства най-много за установяване на справедливостта; закона е висша ценност”

Херклит – “Деморкацията е управление на лошите и неразумните”

Демокрит – “Законите произлизат от човешката дейност. Несправедливо е това, което е извън природата”

Хипий – “естественото право е справедливо, докато позитивните закони са в противоречие със справедливостта”

Сократ – законите са в основата на правния живот в полиса, а в основата на законите стои Бог

Платон поставя идеята за идеалната държава, която е в хармония с Космоса(естественото право)

Аристотел – политиката и правото са научни знания свързани с етиката. Според него справедливостта бива разпределителна и уравниелна. Държавата възниква за да защитава естествените интереси на хората. Истински гражданин е този който участва в изпълнителната и съдебната власт. Държавата представлява политическа организация, социална общност.

Полития – форма на управление, представляваща смесица между олигархия и демокрация. Правото представлява форма за политическо общуване между хората. Степента на съответствие на нормата с естествените закони е критерий за нейната справедливост. Естественото право представлява съвкупност от правила, които са общовалидни за всички хората, тъй като са независими от държавата. Това са универсални закони, чийто източник е самата природа.-

Римската държава. Римляните не са така добри философи, като гръците, но благодарение на прагматичното си мислене успели да се изявят като изключителни юристи. Римското право се дели на публично и частно, като в основата си то е частно. За възникването и развитието на римската юриспунденция изключително много допринесли, заимстваните от древните гърци идеи на стоицизма, възгледите на Аристотел, Платон, Солон и други древногръцки мислители, за държавата, правото и пр. един от най-отявлените преставители на римската правна школа е Цицерон.

В основата си римското право е гражданско право. наблюдава се институционализиране на договора, съдебния процес на гражданската дела и споровете по изпълнение на договори. Появяват се стоково–пазарните отношения.

Под влиянието на стоическата школа, споменатият вече Марк Тулий Цицерон изказва своето становище за произхода на държавата и правото. В произведенията си “За Държавата” и “За законите” той защитава теорията за техния божествен произход. Държавата е създадена в името на народа. Наблюдава се тясна връзка между държавата и собствеността. Причина за възникването на държавата е необходимостта от защита на собствеността.

Естествното право възниква преди писаните закони. То е вечно и неотменимо понеже възниква от природата.

Колкото да юриспунденцията, тя възниква по времето на император Октавиан Август, който дава разрешение на група видни римски юристи да тълкуват законите вместо него.

Тема №43

Държава: територия, население, власт

Думата държава има черковно–славянски произход. В съвременния си смисъл, това понятие се формира през XVIIв., макар че държавата като социално явление има 40–вековна история. По същество държавата е една от формите на социална организация на обществото, но тя не е единствената.

В исторически аспект, човечеството се структурира в род – племе – държава, като рода и племето са предходни форми на социална организация. Родът представлява първата форма на съвместен живот, първата организирана социална общност. Родът се появява като преход от стадния начин на живот към съвместния обществен живот на хората. Той е основан на общия произход, т.е. връзките са генетично–наследствени. В рода съществува общо владение върху храната, оръдията за производство и пр. Разпределението в рода има уравнителен характер(на всеки му по равно). В него няма управление или институции. Племето представлява преход между родова община и държавата. Появява се територията върху която племето води уседнал начин на живот. Племето е сбор от родове. При него отслабват родовите връзки; губи се значението кой от къде произлиза. Появява се управлението, което е естествено следствие от все по–задълбочаващото се неравенство(главно имуществено). То е последния необходим компонент за формирането на държавата.

Многото съществуващи теории за възникването на държавата могат да се групират в две групи: неюридически и юридически теории.

1. неюридически теории за възникване на държавата – към тази група теории, на първо място спадат теологичните. Това са първите опити да се обясни какво е

държавата като средство за управление. Съществуват няколко подгрупи:

- При източният тип монархии – монархът е божество, цялата власт произтича от бога(Египет).

- При християнският тип монархии – възприема се от Средновековието. Според тази теория съществува светска и църковна власт. Монархът черпи държавната власт от църквата, т.е. цялата власт произлиза от църквата. Тази теория дава идеята за неоспоримост на държавната власт.

- Патриархална теория – неин пръв представител е Аристотел. Според тази теория държавата произлиза от семейството, от общия произход на хората. Властта на държавата произлиза от най-стария мъж в рода.

- Психологическа теория за държавата – привържениците на тази теория намират причините за възникването на държавата и властта в особеностите на човешката психика – от една страна инстинкта им за съвместен живот, и от друга потребността им да бъдат подчинявани. Властта е продукт на масовата индивидуална психика, на склонността на хората да бъдат управлявани от личност. Близка до тази теория е тази на насието, според която държавата е продукт на войната и завоеванието, продукт на конфликта слаби – силни.

Теми № 47 и 48

Държавните форми се класифицират в исторически аспект:

1. Антична(робовладелска) държава – представители са източните абсолютни монархии(Египет, Вавилон, Индия, Персия), гръцките полиси, Римската държава

Първите форми на държавно устройство са:

1. центрлизиран държави – цялата власт е съсредоточена в едно лице, липсва разделение на властите. Властта на държавата има теократичен характер. Монарха се възприема като Бог. Неговата власт е неоспорима (Тутанкамон). Теократичния характер на държавата се подчертава то силното влияние на жреците върху централната власт. Последната е ограничена от религиозната институция.

2. гръцки държави(полиси) – малки по територия държави. В тях е застъпено общото родово начало(населението на Атина представлява род, разрастнал се на определена територия). Гръцките държави са първите форми на републиканско управление в света. В нея съществува устройство, осигуряващо достъп до властта на всички граждани от мъжки пол. Управителните органи на държавата имат изборен характер, а държавните органи са колективни. Характерно за Древна Гърция е централизираното устройство на държавите.

3. Древният Рим – Рим възниква като монархия, трансформира се в република и завършва съществуването си като империя. В началото, римската монархия има изборен монарх. Властта на държавния глава не е наследствена. Тя е ограничена от колективен съветателен орган, наречен Сенат. Появяват се мандатни държавни органи, избирани от сената. Появява се териториално деление(отделни провинции със собствено управление). Контрола се осъществява от военен гарнизон. Рим е първата децентрализирана държава.

4. Феодална държава. Тя възниква в Европа, по пътя на завоеванията на номадските племена, в така характерната за IIIв. борба за територия. Характерно за този вид държава е, че територията е собственост на монарха. Той назначава собственици или дава земята за управление, т.нар. ленна собственост. Постепенно длъжностите в аристокрацията придобиват наследствен характер. Монархът се превръща в сюзерен.

Късната феодалната държава е децентрализирана. Монархът няма действителен контрол върху цялата територия. Тя е разпокъсана на отделни феодални чати със собствено управление, които съществуват независимо от монарха. Отношенията между васалите и монарха имали договорен характер, като васалите били длъжни да плащат на монарха данък върху земята, която те управлявали самостоятелно. Единствената централизирана институция била църквата(западно-католическа). Тя имала универсална роля – цялостен контрол върху монарха и феодалите.

Извод: феодалната държава е децентрализирана монархия, в която липсва разделение на властите. Териториите са с пълна юридическа самостоятелност. Те са подложени на контрол от страна на феодала, и от страна на монарха. Характерно за ранната феодална държава е данъчната свобода, която имали феодалите.

Около X – XIIв. се оформя втория тип феодални държави, т.нар. съсловни монархии. Обазец за това развитие е Франция. Обществото е разделено на обособени, социално самостоятелни групи: аристокрация, духовенство, търговци, занаятчии. Последните две групи имат характера на “гилдии на професионалистите”. Всички групи се зараждат около и в големите градове. Те се стремели да упражняват контрол върху властта на монарха. Така се появяват първите съсловни парламенти, които имат съвещателен характер. В тях всяка гилдия има право на един глас. Отношенията между монарха и отделните съсловия са договорни. Пример за това, че парламента ограничава властта на монарха е фекта, че двете съсловия – търговци и занаятчии успяват да го лишат от правото да определя размера данъците.въз основа на тези първи договори между съсловията и монарха, се създават и първите конституции.

Около XIV-XVв. в Западна Европа възниква и трети тип феодална държава – абсолютната монархия(Франция при Луи XIV). Този тип държави са централизирани, отделните територии нямат правна самостоятелност. Феодалите са позовани от териториите си. За първи път се въвежда единна парична система и обща войска. Властта е съсредоточена в ръцете на монарха и правителството, кето има функциите на изпълнителен орган. Светската власт става все по–независима от църквата. Абсолютната монархия като факт, стои в понятието суверенитет(незвисимост на държавната власт).

1. Началото на конституционната държава се поставя с бужоазните революции и войната за независимост на САЩ. Тя е основана на идеята за народния суверенитет, т.е. властта е на народа като цяло и се упражнява от избирани от него лица. Конституционната държава възниква върху идеята за учредителната власт. Въществува основен закон – конституция – определяща основните принципи на устройство на държавата и начините за нейното функциониране. Наблюдава се разделение на властите. Съвремените конституционни държави се делят на парламентарни и президентски републики, а също и на парламентарни монархии. В исторически план възникват още два типа държави – фашистка държава и държава на диктатура на пролетариата. За тях е харктерно, че държавната власт е вътрешно несuverенна(зависима от партията). Ако съществуват изборни органи и избори – те са чисто фиктивни.

Тема □ 8

Понятие за естествено право. постнатурализъм

Естествено право се наричат всички схващания, които подходат към понятията за право от гледна точка на аксиологията, онтологията и гносиологията. Теорията за естествено право се основава на разграничаването на правото и закона. Те разглеждат правото като еманация на някакви извънправни явления.

1. абстрактно формулирани общи принципи, които претендират за абсолютна стойност във времето или да бъдат относителни

2. ненормативни – взети то някаква философска или религиозна система.

Класическата естествено правна школа води началото си от 17в.; създател Хуго Гроций. Той се смята и за създател на международното право (“За войната и мира”). Той скъсва с разглеждането на правото като някава божетвена воля. Той извежда правото от човешкия разум и смята, че всякви закони които са действали по онова време и противоречат на човешкия разум е следно да не се прилагат. Гроций апелира за създаването на едно предвидимо право.

Основни слабости на тази естественоправна школа:

Правото на тази школа има характер на аксиома. Тази аксиома е много субективна. През 18в. Естественото право се свързва с Кант, но той е философ. Рудолф Щамел приготвя философията на Кант за нуждите на правото.

Кант разграничава емпиричното от познавателното. Той в първия който разяснява разликата между явленията взето сами за себе си и понятията за явленията които са нещо различно. Кант въвежда две основни категории: 1. чистия разум – на основание на природата; практичния разум – на основание на обществените науки. В своята книга критика на практичния разум той прави определение: “не прави това, което не би желел другите да правят спрямо теб”.

За позитивизма: най-рано възниква в Англия. Свързва се с Джон Остин и джери луи Берхам. Правото е заповед изходяща от върховния субект. Основанието на правото е силата на държавната власт, която може да прилага последици.

Позитивизма през 19в. в Германия и Русия.

Причини за появата на позитивизма. Невъзможност на естественоправната школа да създаде възгледи, използвани за правото.

Позитивизма изработва основните правни понятия. Във връзка с промишлената революция от 19в. се създават понятията правна норма, юридически факти с тяхната класификация и правните институти. Създават се граждански кодификации през 19в. Позитивизма не отрича връзката между правото и справедливостта, но според тях това не е юридически въпрос.

Социологически позитивизъм – той се принася в социологията от природните науки. Природните науки боравят с обективни факти. Социологията трябва да борави само с позитивни факти. От гледна точка на социалния позитивизъм, правната норма се приема като даденост.

Нормативизъм – създател Ханс Келзен – чисто учение за правото, според което правната наука трябва да бъде изчистена от всякакви неюридически елементи. Създава учението за йерархията на източниците на правото. На върха на пирамидата стои конституцията, под нея законите, под тях актовете на изпълнителната власт, под тях актовете на съдебната власт, под тях частните договори. Келзен обосновава проблемите свързани с конституционното правосъдие. До Келзен се е смятало, че законите не са основани на конституцията.

Езикови и логически концепции за правото.

След 70г. възниква правната херменевтика – битието на правото не е нито държавната власт или воля, а човешкият език. Езикът е интерсубектен и представлява най-висока степен на обществена конвенция. Битността на правото е на две нива: 1. текста на закона – текста единствено важи, но той взет сам по себе си не е нито справедлив, нито несправедлив. Прилагането на правото е негово второ битие, което произтича от първото, но не е еднакво с него. Правото е между нормата и правоприлагането.

Понятие за правото. Фрагменти: 1. субективна реалност; 2. правото принадлежи към оценъчната част на субективната реалност; 3. правото се състои от общи правила за поведение; 4. правото е един институционален регулатор на обществените отношения.

Институционен: 1. правните норми формално определени по съдържание; 2. правото изхожда от държавната власт и се охранява от нея; 3. отделните норми се намират във взаимна вътрешна безпротиворечивост.

Тема№10

Създаване на Римската държава. Етапи на развитие.

Според легендата, братята Ромул и Рем създават Рим през 777г.пр.н.е. В историята на римската държава има 4 етапа:

1. Ранна република – от създаването на града до 3в.пр.н.е.
2. късна република – от 3 до 1в.пр.н.е. – военно-икономическа и политическа сила
3. принципат – от 42г.пр.н.е. Гай Юлий Цезар до 384г. Диоклециан
4. доминат – от Диклециан до 1453г. падането на Византия

Ранна република: първи сведения – от края на 6в.пр.н.е. Първо управлявали царе. Сервий Тулий – реформа в устройството на държавата □ на 5 групи: най-богатите – с най-големи права и задължения. Такива били гражданите с имущество над 100000 аса. Лицата чието имущество било под 12000 аса се натичали плебеи – те нямат задължения и права. Основен законодателен орган било *НС по центурии*. Според притежаваното имущество римските граждани имали представителство в сената. Негови членове били само глави на фамилии. Сената не е имал законодателно право. Той избирал магистратите, обявявал война и сключвал мир, давал и отнемал римско гражданство.

В Рим имало 3 категории хора: пълноправни римски граждани – *квирити*; чужденци – *ле регрини*;
;
роби
.

Сената избирал и *консулите*. Те били с мандат от 2 години. Всеки от консулите имал право да наложи вето на другия.

Преторът организирал съдебните процеси, но не бил съдия. Той администрирал правосъдието. Постепенно броя на преторите се увеличава. След претора са *квесторите*. Те изпълнявали политически функции. След тях са цензурите (данъчни функции). Всички длъжности били за една година и са безплатни.

Късна република – народен трибун – появява се като компромис между патриции и плебеи. Народните трибуни притежавали имунитет и право да налагат вето на длъжностните лица. Във връзка с териториалното разрастване Римската държава била разделена на провинции, начело с проконсули. Провинции били Италия, Африка, Гърция, Галия.

Принципат – *принципите за появата на принципата са най-вече управленски*. Отначало властват тр
иумвирати

. При Цезар – еднолична власт. Институциите на републиката се запазват само формално.

Изчезва НС.

Сената се превръща в законодателен орган, но губи правото си да избира длъжностно лице. Създава се данъчна администрация и префектура.

Доминат – 384г. – Диоклециан. Империята е достигнала най-големите си размери. Диоклециан предприема административни реформи, като разделя империята на източна и западна. Всяка част имала две големи префектури, начело на които стояли префекти. Префектурите се делели на диоцези, начело с викарии. Общо броя на диоцезите бил 18. Най-маките административни области били провинциите (118 на брой), начело с прокуратори. Развива се икономиката и културата, в следствие от настъпилия необичайно продължителен мир.

Религия – римляните възприемат гръцката религия. Римската религия е космополитична и толерантна. Римляните били критични към християнството.

Римско право – предкласическо римско право(период) – “Закон на 12-те таблици” – около 450г.пр.н.е. Това е първия писан закон. Този закон можел да регулира само отношения между римски граждани. Чужденците на са имали никакви права. Всеки чужденец можел да се постави под закрилата на патрон(римски гражданин). Претора издавал специално разрешение на чужденците, по силата на което те можели да сключват сделки на територията на Рим. По-късно те получили право на сключват бракове и да осиновяват деца.

Старото римско право, наречено още цивилно право, създава акцията. На базата на тази акция – летсационен(?) процес. Той се развива на две фази: 1. производство пред магистрата(претора). В това производство ищецът е длъжен с тържествени формули да изрази устно своите претенции. Претора трябва да рече коя от 5-те акции да приложи. Тези пет акции са: .1 Акция за назначаване на заклет съдия – само за заем на парична сума(без вещи). Задължително се предявява със свидетели.; 2. акция под условие – не е задължително да има свидетели(думата на ищеца е достатъчна); 3. акция за задържане на чужда вещь – право на такава акция имал всеки кредитор и ако тя е уважена от съдията той е можел да вземе някаква вещь, докато му се върне дължимото; 4. клетвена акция – най-стара и най-сложна – ищеца се саклева в боговете; 5. акция за принудително изпълнение на нещо дължимо – по силата на тази акция кредитора може да затвори длъжника в собствения си затвор. Ако за шест седмици никой не го откупи, той имал право да го продаде като роб.

Съдебно производство. На два етапа:

1. пред магистрата
2. заклет съдия – не бил професионален юрист. Решенията на този арбитър нямат изпълнителна сила. На тази база в наше време – разлика между съдебно и изпълнително производство.

Понеже разполага с ограничен брой акции, започва да се развива от преторите. Всеки претор измислял по някоя нова акция. За да може да се заведе иск, акцията трябва да е процесуално обяснима.

Класическо римско право. Съвпада с периода на принципата. Засилва се ролята на преторите. Претора сам измисля формули, които са записани и запечатани и се предават на заклетия съдия. Така преторите развиват правото. По този начин се постигат 3 цели: 1. цялата система получава закрила от правото; 2. изчезват сакралните

фрази, в него участват както римски граждани така и чужденци. Литис контестация – това е формулата която претора изпраща на заклетия съдия. *Този който е получил литис контестация е сключил договор, с който се отказва от правото си да се защитава и приема решението на съдията. След като съдията веднъж е отсъдил нещо, този човек няма право да обжалва неговата решение. Това се нарича сила на присъдено нещо.*

Късно римско право – съвпада с периода на домината, известно още като вулгаризирано право. След Диоклециан се създава служебен процес. *Преторите са заменени от викариите на диоцезите, които имат съдебни правомощия* . Изчезва деленето на правомощията на две фази. Въвежда се писменото начало. Въвежда се, т.нар. дистанционност, т.е. обжалване. Системата е тридистанционна.

През 2-3в. се създава кастата на римските юристи. Те не са получавали хонорари. Те са давали писмени становища – били са юрисконсулти на съдиите. С годините техните трудове са придобили характер на образец. *С едикт на имп. Валентиан от 434г. тези скановища били обявени за закони.*

Юстинлианова кодификация – Юстиниан успява да кодифицира римското право. В комисията, оглавяваа от Трибоний били главно преставители на байрутската школа. Те създават 50 томна кодификация – пандекти. Комисията подрежда по предметен критерий всички конституции от Август до Юстиниан. Институциите са дело на Гай и на тях се гледа като на първия учебник по право. (!не е достатъчно!)

....

Глосаторска школа на правото

Тема№18

Първа причина – земеделието изпада в криза поради липса на работна ръка.

1. Създават се латифундии. В тях се осъществява работен затворен цикъл.
2. Западните части на империята са по-неплодородни и по-студени

Основна даплаха за Рим са германците – всички варварски племена от келтски и индоевропейски произход

Франките превземат Галия – V век хуните 451г. хуните са разбити от римската армия

410г. - Рим е опустошен

476г. – Рим е опустошен за втори път от остготите. Убит е римския император Ромул. В Западна Европа се създават ранно-феодални кралства, като най-старо е това на северите(португалците).

Друга франкска династия е тази на мировингите. През 496г. Хлодвиг приема католицизма. На запад остават църквата и свещеническият клас. Те са се опитвали да привлекат варварските крале на своя страна. Мировингите западат в края на VI век.

Династията на капетингите – дворцови управители(*маьордоми*), които са управлявали от името на краля в началото на VIII век(710г.).

Папиан се обявява за крал. През 735г. синът на Папиан разбива арабите. Синът на Карл Мартел – Пипин Къси сключва уния с папата. Видят се дълги преговори – 760- 770г . – стигат до компромис и Пипин Къси е миропомазан за крал на франките . Пипин Къси подарява на папата една италианска област – папска държава, която съществува до 1868г. Синът на Пипин Къси – Карл Велики, си поставя за задача да възстанови някогашната Римска империя. Разширява границите на държавата си(дн. Испания, Франция, Белгия, Холандия, Австрия, Швейцария, Южна и Средна Германия). *Покръства онази част от немските племена които не са приели християнството* . Косаците приемат християнството около 11 век, литовците – 13в.

800г. Карл Велики е коронясан от папата за император на възстановената Римска империя. Тази коронация не се признава в Константинопол. След смъртта му държавата е разделена на три между синовете му. Двама от тях обаче умират и държавата остава в ръцете на Луи I Благочестиви. Това разделение става при внуците на Карл Велики. Тримата водят войни помежду си, като разделянето става през 843г. с Вердюнския договор . По силата на този договор се прави разделяне между Германия, Франция и Австрия.

Законите на франките – Салически закони

Официалния закон представлява кодификация на франкските обичаи. Като цяло закона е наказателен, а основното наказание е глобата. Тя се пресмята в златни и сребърни монети. Урежда се, т.нар. *кръвна мъст*(отъщение до първо коляно). Този който извърши *убийство може да се откупи* . Най-скъпа била глобата за убийство на епископ – 800 сурида, на член от кралското семейство – 700с., на свободен франк – 200с., на роб – 1с.

Съдопроизводство – *закона задължава всеки граф да организира съд*. Графовете били васали на краля и получавали от тях ленни владения. Маркизите били графове, управляващи гранични територии. Херцог е титлатана военначалник при източните франки. Виконтът бил помощник на маркиза, а баронът – на херцога. Графът бил длъжен да назначи съдебни заседатели – *рахингбурзи, като всяка присъда трябвало да бъде оповестена от петима рахингбурзи*.

Саксонски закони – Vвек - официален закон на саксонското кралство – *кюрфюрети* – правилото за наследяване на рицарско звание. Всеки благородник има две имущества: първото е коня и рицърството – знаците за принадлежност към рицарското съсловие. Наследяват се от най-големия син. Престола също е наследствен.

Френски кутюми(обичаи) – в Северна Франция – Филип Бо Моноар. Те уреждат условията за *зактепоставяне*: 1. отказване от военна служба; 2. лице, получил заем срещу задължение за служба; 3. човек може да бъде впечатлен от светостта на друг човек и да постави себе си и своето потомство под негова власт.

През Средновековието градовете били свободни. Плащало се данък на краля и ако едно лице се засели в града за срок от една година, то се освобождава от крепосничество.

Тема 20

Исторически има три групи религии:

Най-първобитната – анимизъм – предписване на вълшебни качества на стихии и предмети

Втора група – политеизъм – гръцк и римска религии – боговете се месят в живота на хората, но и те са създадени от сила, която ги предхожда. Монотеизъм – вяра в един бог. Еврейската религия е най-старата писана религия. Нейна пнига е “Стария завет”, който се състои от три части: 1. Петокнижие – “Битие”, “Числа”, “Изход”, “Левигии”, “Старозаконие”; 2. “Книга на царете” – създаване на Велики Израел, история на еврейския народ; 3. “Писание” – 3760г.(година първа от сътворението) – 12 септември – бог създава Земята. 1700г. – праотецът Аврам сключва договор с Бога и му обещава да не почита други богове, а бог обявява евреите за богоизбран народ и им дава обетованата земя.

От 1100г. до 800г.пр.н.е. – Велики Израел – царуването на Давид, Соун, Соломон

750г.пр.н.е. – Иерусалим е превзет от вавилонците и е разрушен Свещенния храм

около 600г.пр.н.е. евреите се връщат в ерусалим и възобновяват своята държава. След това попадат под римско владичество. Евреите са единствения народ, на който му е позволено да не отдава почести на императора.

70г. от н.е. – ерусалим е превзет, разрушен е свещенния храм и започва разселването на евреите по света. Еврейската държава е възстановена след II-та Световна война. Евреите имат и “Талмуд” – юридически коментар на Петкнижието.

Мюсюлманите – Коран

Християните – Евангелие

Християнската църква е създадена от апостол Павел

475г. – Нулев Събор в Ерусалим – прогласява се, че за приемане на християнството, не е необходимо преди това да се приема израелтянството. Около 250г. св.Елиней написва същност на християнството – започва да се прави разлика между християни и юдеи. Няколко големи гонения срещу християните – имп. Нерон, Траян, Диоклециан.

311г. имп. Константин нарежда на римската войска да постави християнски символи върху бойните знамена. Войската удържала победа и имп. обещава, че ще приеме християнството.

312г. – Константин заедно със съимператора си цезар Лициний създават *Йоанския едикт* за веритърпимост в рамките на империята.

382г. – император Теодосий обявява *християнството за държавна религия*. През 390г. забранява езичеството.

Вселенски събори

Никейски събор(325г.) свикан от Константин за да осъди учението на епископ Арий. Взимат се няколко решения: обявява се непогрешимост на църквата; 4 еванелия са обявени за канонични(Марко, Матей, Йоан, Лука); императора е обявен за закрилник на вярата и номинален глава на църквата – теократична власт; оперделя се водеща роля

на римския епископ.

След това се провеждат още 7 събора

II-ри Събор(Цариградски) – идеята за светия дух. Разкола в православната и католическата църква.

VIII век – във Византия – династията на императорите иконоборци – противопоставят се на това в църквите да има икони и скулптури, защото това са езически елементи.

780г. – VII Събор(Никея) – приема се че иконите могат да се почитат, но не бива да им се кланят, а скулптурите се изхвърлят.

В периода 430-460г. епископ на Рим е Лъв Велики, който издейства неговите укази да имат силата на закон в западната част на империята. Той е първия папа който обявява че само той е папа. Императора обещава че ще наложи римския епископ да бъде пръв.

Григорий Велики – 590-610г. е римски папа. Налага латинския като официален език на християнската държава, а на изток са латински и гръцки. Въпроса за нафората.

1090г. – Лъв III изпраща двама при цариградския патриарх Михаил Катуларий. Постигат споразумение по въпросите. Източната църква – всички свещеници трябва да носят брада.

1054г. – малка схизма

истинската причина за разделение на римската църква: различия по въпроса за произхода на светия дух(от Отец Бог или от Отец Бог и Отец Син)

тема№18

Свещената римска империя на германския народ.

Свещената римска империя е една фикция. Идеята за властта на императора в един абсолютен християнски свят никога не е умирала. Около 1000г. папите се отказват от названието на фреенските крале и се насочват – крале на саксония. Един саксонски владетел потвърждава властта на папата, а папата потвърждава неговата династия. 960г. – Отон I е коронясан за император на Свещената Римска империя на германския народ. Започва спор на това, *чия власт е първа* – императорската или папаската.

Могъщесвото на римските папи започва с папа

Григорий

VII

. Той издава

папска була за безбрачие на свещениците

,
провъзгласява че само той има право да назначава епископи

. Хенрих IV се противопоставя и е отлъчен от църквата. Императора иска и получава покаяние от папата.

Папата създава кардиналската гилдия. Григорий VII провъзгласява че епископите в Рим са кардинали. Определя 15 църкви за извършване на кръщенета – свещеници – кардинали. Общото събрание на тези кардинали е органът за избиране на папата и той трябва да е кардинал.

Взек – правило да не се дава на кардиналите храна за се стига по-бързо до идеята за нов папа.

Вормски конкордат – 1130г. – договор, който възприема един компромис – римския император се избира от 7-членна колегия, в която влизат 4 светски и 3 духовни лица.

Свещената римска империя съществува до 1806г. епископите се избират от събрание на светската аристокрация и духовенството. След това папата трябва да потвърди избора им и те да получат ленни владения от императора.

Тема 19

През Средновековието – 1200-1218г. – папа Инокентий III. Теоретик на средновековното право е св. Тома Аквински – 4 закона.

1. Божествен закон – изграждане на всичко в природата – всичко е подчинено на нея.
2. Писаният божествен закон – свещените книги.
3. Вечният човешки закон – 10-те божии заповеди.
4. Писаните човешки закони – приемани от отделни владетели по отношение на властта. Всяка власт е от Бога, на земята в лицността на папата. Той има два меча – единия за себе си, а другия за императора. Моропомазването придавало на властта легитимност.

Папата можел да налага санкции срещу владетеля:

1. налагане на интердикт – пълна забрана за отслужване на литургии в кралството.
2. отлъчване от църквата
3. папата вади втория меч и го придава на друг християнски владетел.

Първи кръстоносен поход(1080г.) – при папа Урбан II – освобождаване на Ерусалим. Папата има право на назначи кръстоносен поход. Всеки крал има право да присъедини завзета страна към своето кралство. Властта на римския папа запада през XIVвек. Папата е контролиран изцяло от Френския крал. Филип IV успява да издейства корона на епископа на Бола.

1517г. – Мартин Лутер – 95 тезиса срещу папизма.

Основно положение на реформацията: 1. Антиклеритаризъм; Мартин Лутер превежда книгата на немски и е против решенията на съборите(Никой няма право да интерпретира светото писание); 3. Отхвърля се съществуването на манастирите; 4. срещу светиите.

Причини за отхвърляне на папската власт: 1. Възникване на национални държави – идеята за единна църква не съществува повече; 2. Индолгенциите.

Създаване на ордена езуитите. Идеите на Лутер – в централна и Северна Европа на базата на лутарианската църква се развиват евагелиските църкви.

1618г. – започва 30-годишна война – пътвата общоевропейска война в Западна и Централна Европа. Победават протестантите.

1648г. – Вестполски мирен договор – узаконява съществуването на протестанска църква. Това се приерма за официалния край на Средновековието.

Към тема 18

Германските закони:

Шпигели – саксонския и швабския – право на собственост като заявяват, че цялата земя е собственост на императора. Чрез системата на васалните отношения – отделните провинции в ръцете на князете – публични и частни права. Те имат право да отдават земята на други, които са нещо като арендатори – пекариум(?). създадени са множество поземлени съдилища.

Каролината(1350г.) – наказателен закон. Създаване на съдилища в рамките на империята – еднакви съдилища. Всеки съд е длъжен да има този закон. Предвижда се създаването на съдебни заседатели. След като всичко приключи, те били като обществен надзор за спазване на закона. При арест се допускат мъченията, като се

държи много на самопризнанието. Тези правила са се прилагали до Викарий.

Смъртни наказания – изгаряне на клада(еретици и магьосници), разкъсване с коне(за разбойници и крадци), обесване(за убийство), обезглавяване(за по-леки престъпления).